

การตรวจสอบภายในให้อะไรกับหน่วยรับตรวจ

ผู้ตรวจสอบภายในมีบริการให้ความเชื่อมั่นแก่หน่วยรับตรวจ เพื่อประเมินการปฏิบัติงานของหน่วยงานว่าจะบรรลุผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพเป็นไปตามกฎระเบียบที่กำหนดและมีระบบการควบคุมภายในที่เพียงพอเหมาะสม โดยการประเมินความเสี่ยงของกระบวนการพิจารณาทั้งกระบวนการรับเงินและจ่ายเงิน ประเมินความเพียงพอและเหมาะสมของระบบการควบคุมภายในที่มีอยู่เกี่ยวกับความเสี่ยงที่พบบางจุดอ่อนของระบบการควบคุมภายใน ส่วนหนึ่งหน่วยงานมักจะเลยที่จะปรับปรุงระบบการควบคุมภายในให้ครอบคลุมกับภารกิจที่มีอยู่เดิมและบทบาทตามภารกิจใหม่ ซึ่งระบบการควบคุมภายในที่มีอยู่เดิมอาจจะไม่เพียงพอแล้วการทบทวนจึงเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อให้ทันสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว รวมถึงกฎระเบียบที่มีการปรับปรุงใหม่เป็นระยะ ๆ บทบาทของผู้ตรวจสอบภายในกับหน่วยรับตรวจจึงควรที่จะมีการทำความเข้าใจให้ตรงกันก่อนที่จะมีข้อเสนอแนะแก่หน่วยงาน เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นประโยชน์แก่ราชการอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

เรามาทำความรู้จักการตรวจสอบภายในกันพอสังเขป มาตรฐานการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในกำหนดไว้ตามหลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการตรวจสอบภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ.๒๕๖๑ และแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ ๒ พ.ศ.๒๕๖๒ ซึ่งกรมบัญชีกลางเป็นผู้กำหนดคู่มือหรือแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการตรวจสอบภายในให้หน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติ จัดแบ่งลักษณะเป็นงานบริการให้ความเชื่อมั่น (Assurance Services) และงานบริการให้คำปรึกษา (Consulting Services)

☞ งานบริการให้ความเชื่อมั่น เช่น

การตรวจสอบการเงิน (Financial Audit) หมายถึง การตรวจสอบความถูกต้อง ความครบถ้วน และความเชื่อถือได้ของข้อมูลการเงิน และรายงานการเงิน การตรวจสอบการปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชี นโยบายการบัญชี กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์ ประกาศที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการประเมินความเสี่ยง ระบบการควบคุมภายใน และความเป็นไปได้ที่จะเกิดข้อผิดพลาดและการทุจริตด้านการเงิน การบัญชี

การตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎระเบียบ (Compliance Audit) หมายถึง การตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์ ประกาศ มติคณะรัฐมนตรี รวมถึง มาตรฐานแนวปฏิบัติ และนโยบายที่กำหนดไว้

การตรวจสอบการดำเนินงาน (Performance Audit) หมายถึง การตรวจสอบความประหยัด ความมีประสิทธิภาพ และความคุ้มค่าของกิจกรรมที่ตรวจสอบ

การตรวจสอบอื่น ๆ หมายถึง การตรวจสอบอื่นนอกเหนือจากการตรวจสอบข้างต้น เช่นการตรวจสอบความมั่นคงปลอดภัยของเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยการประเมินความเสี่ยงและการควบคุมภายในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการตรวจสอบพิเศษ (ตามที่ได้รับมอบหมายเป็นกรณีพิเศษ)

☞ **งานบริการให้คำปรึกษา (Consulting Services)** หมายถึง การบริการให้คำปรึกษา แนะนำ และบริการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งลักษณะงานและขอบเขตของงานจะเป็นไปตามข้อตกลงที่ทำขึ้นร่วมกับผู้รับบริการ

อาจสรุปโดยรวมได้ว่า การตรวจสอบภายในมีจุดประสงค์เพื่อเพิ่มคุณค่าให้กับหน่วยงานของรัฐและปรับปรุงกระบวนการ การกำกับดูแล การบริหารความเสี่ยง และการควบคุมของหน่วยงานของรัฐให้ดีขึ้น